

Калюжна Євгенія²³

Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ORCID: [0000-0003-0735-2247](https://orcid.org/0000-0003-0735-2247)

E-mail: y.kaliuzhna@kubg.edu.ua

ТІЛЕСНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН ТА ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ЖІНКИ

Автор порушує проблему тілесності як психологічного феномену та чинника становлення жінки.

Ключові слова: тілесність, психологічний феномен, становлення жінки.

Corporeality as a Psychological Phenomenon and a Factor in the Formation of a Woman. The authors raised the problem of physicality as a psychological phenomenon and a factor in the formation of a woman.

Keywords: Physicality, Psychological Phenomenon, Becoming a Woman.

Вступ. У сучасному світі розвиток рекламних технологій, які використовують дедалі більше й більше агресивних методів впливу на людину, призводить до того, що вона потрапляє в різні «ринкові еталони», які відвертають її увагу від себе та спрямовують її на пошук «ідеального образу», що обіцяє здійснення багатьох завдань і бажань. Особливо чутливі до цієї тенденції жінки. Так, під соусом сексуальності й жіночності експлуатується бажання жінки «бути у відносинах», таким чином прив'язуючи ці феномени до зовнішнього образу – «бути як», а не «відчувати себе». Орієнтація в прийнятті рішень лише на зовнішні чинники завжди тягне за собою шлейф тривожності, тому що впливати на зовнішні орієнтири досить складно, і це завжди мінлива тенденція. Інша справа, коли життєве буття вибудовується з урахуванням тілесних станів, можливостей та внутрішніх відчуттів. Саме урівноваженість зовнішнього й внутрішнього є гарантом психічної стабільності, особливо для жінки, тому що вона обумовлена біологічним годинником та здатністю народжувати. Самоусвідомлення жінкою своїх психічних станів є запорукою її адаптації у соціумі та в особистих відносинах.

Основні результати. Сучасні віяння активної жінки, образ якої нав'язується і течіями фемінізму, і сучасними тенденціями західноєвропейського характеру, змушують жінку активно розвертати увагу від внутрішніх станів на досягнення цілей для задоволення соціальних стандартів визнання. Дедалі більша інтелектуалізація жінок виводить внутрішні конструкти психічного від чуттєво-емоційного на інтелектуально-абстрактний рівень, де розсіюється сама сутність жіночності. Цей процес потребує

²³©Калюжна Євгенія (Kaliuzhna Yevheniia)

відмовитись від усіх досягнень та слухати серцем, вдивлятись у відчуття малечі, використовуючи власний досвід чуттєвості, щоб без слів на рівні інтуїції та відчуття зрозуміти, що відбувається в певну мить з дитиною. Для цього вкрай необхідно і в повсякденному житті мати власний саморефлексивний досвід, і тільки на базі цього можна говорити про співналаштування з іншим.

Психоаналітичні розвідки транслують, що таке явище, як аутизм, досить часто пов'язують з нездатністю матері співналаштуватись на свою дитину на чуттєвому рівні, що змушує юного суб'єкта зробити вибір – не входити в людський світ через відмову від комунікації з іншим через внутрішню нездатність або складність прийняти мову іншого, його позицію та почуття. Це свідчить про відсутність інтегрованого досвіду в психіці ще з раннього дитинства. Такий досвід можна передати тільки від первинного об'єкта, і переважно це жінка – жінка, яка на той момент з різних причин не вписалася в материнську позицію. Однією зі складностей може бути нерозвинена або частково розвинена тілесність.

Що стосується наукового теоретичного підґрунтя проблеми тілесності, то в літературі досить абстрактно описаний цей феномен, і дуже часто його синонімізують з категорією «образ тіла». Але така плутанина збиває фокус від суті до форми. І замість того, щоб задаватись сенсами буття через проживання себе в певних психічних станах, робиться ставка на співвідношення між Я та ідеальним Я, а це, по суті, залишає суб'єкта бути зацикленним на собі в своїй уяві. Проте тілесність пов'язана з внутрішньою реакцією на іншого, на обставини і, саме спираючись на неї, можна сконструювати свій внутрішній вибір та позицію у житті, яка глибинно задовольнятиме суб'єкта та якісно покращувати проживання себе у своєму житті з відчуттям наповненості. Особливо це є важливим для жінки. Тож дуже важливим є створення програми з формування жіночої тілесності.

Можемо резюмувати, що тілесність – це психологічний феномен, який базується на психічних уявленнях, на тому, як вони пов'язані з тілом. Цей зв'язок виникає в дитинстві в процесі відносин дитина – батьки. Досить вагомою для формування тілесності є наявність чуттєвого зв'язку з первинним материнським об'єктом. Саме здатність до співналаштування з дитиною є запорукою формування тілесності жінки, де кожне слово прошито істинним відгуком тілесного почуття. Ця здатність базується на здатності до саморефлексії, а механізм саморефлексії пов'язаний зі здатністю відчувати внутрішні тілесні відгуки та диференціювати їх.

Висновок. Отже, на основі аналізу феноменології тілесності можна дійти висновку, що фізичне тіло (організм) є зв'язком між суб'єктом і об'єктом, де тілесність являє собою суб'єктивне інформаційне сприйняття психікою

власного тіла. Жіноча позиція – це здатність відмовитись від власного нарцисизму спочатку перед чоловіком, а потім перед дитиною. Проте не кожен суб'єкт може мати справу зі своєю біологічною статтю, тому слід зазначити, що навіть методично ідеальна програма з формування тілесності у жінок матиме свої певні обмеження.

Список використаних джерел

1. Kaliuzhna Y. M., Savchenko N. V., Zinchenko I. A., Kaizerova A. V., Martyniuk I. S. *Psychological Features of the Formation of Corporeality in Young Women* (Психологічні особливості формування тілесності у молодих жінок). *Iranian Journal of War and Public Health*. Vol. 14, Issue 1 (2022). Janbazan Medical and Engineering Research Center, 2022. P. 9–17. URL: <https://ijwph.ir/article-1-1109-en.html> (дата звернення: 30.07.2023).
2. Kaliuzhna Y. M., Beheza L. E. *Corporealitative Experience as a Dispositional Component of the Self-Concept of Personality* (Тілесний досвід як диспозиційна складова Я концепції особистості). *Věda a perspektivy : мультидисциплинарний міжнародний журнал* (Чехія). 1(8) 2022. С. 207–216. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1\(8\)-207-216](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1(8)-207-216).

Кузнецова Мілена²⁴

ORCID: [0000-0002-3170-1649](https://orcid.org/0000-0002-3170-1649)

E-mail: mkusya1605@gmail.com

Кузнецова Ірина²⁵.

ORCID: [0000-0002-7782-8848](https://orcid.org/0000-0002-7782-8848)

E-mail: kusya388@gmail.com

Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

ВПЛИВ ПОСТІЙНОГО ПСИХОЕМОЦІЙНОГО НАПРУЖЕННЯ, СПРИЧИНЕНОГО ВІЙНОЮ В УКРАЇНІ, НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Постійний стрес і тривога стали супутниками життя населення України. За останній рік у пошуках кращої долі, тікаючи від війни, за межі країни виїхало приблизно 8 мільйонів українців (серед них молодь і діти), а деякі люди переїхали в інші регіони, залишившись в Україні. У зв'язку з цим виникають різні проблеми, починаючи від пошуку житла до працевлаштування, а подекуди й соціальної адаптації, що в сукупності зумовлює психічне перенапруження. Метою цього дослідження є визначення впливу постійного психоемоційного напруження, спричиненого війною в Україні, на якість освітнього процесу в закладах вищої та фахової передвищої освіти. У дослідженні взяли участь 43 респонденти, серед яких були здобувачі освіти та викладачі Харківського національного медичного університету (далі – ХНМУ) та медичного коледжу ХНМУ. Опитування проведено за допомогою спеціальних опитувальників, поширених за допомогою Google forms в соціальних мережах Viber, Telegram. На основі

²⁴©Кузнецова Мілена (Kuznetsova Milena)

²⁵©Кузнецова Ірина (Kuznetsova Irina)